

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 253/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu

v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 673/2013-510 zo 17. júla 2014, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie a prerokovanie vecí nestranným súdom a iné podľa čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 17. 07. 2014, sp. zn. 9 Co 673/2013-510 2013 (správne má byť č. k. 9 Co 637/2013-510, pozn.) bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 17. 07. 2014, sp. zn. 9 Co 673/2013-510 (správne má byť č. k. 9 Co 637/2013-510, pozn.).

3. Sťažovateľke súd priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľka sa ako žalobkyňa (právna nástupkyňa pôvodnej žalobkyne) v konaní sp. zn. 14 C 20/2005 pred Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti Obvodnému stavebnému bytovému družstvu Žilina (ďalej len „žalovaný“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“, spolu ďalej len „žalovaní“) určenia, že parc. [REDAKOVANÉ] záhrada o výmere 501 m², k. ú. [REDAKOVANÉ] zapísaná na [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nehnutelnosť“) patrí do dedičstva po neb. [REDAKOVANÉ].

Okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 20/2005-330 z 29. júna 2010 zamietol žalobu sťažovateľky v časti smerujúcej proti žalovanej a zastavil konanie v časti smerujúcej proti žalovanému, a to na základe späťvzatia žaloby sťažovateľkou v tejto časti. Okresný súd súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co 264/2010-361 z 21. októbra 2010 potvrdil rozsudok okresného súdu.

Okresný súd o trovách konania rozhodol uznesením č. k. 14 C 20/2005-369 z 8. júna 2011 tak, že sťažovateľku zaviazal na náhradu trov konania žalovaných spolu v sume 1 635,02 €. Pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu k žalovanému vychádzal z § 146 ods. 2 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vo vzťahu k žalovanej z § 142 ods. 1 OSP (celková výška náhrady trov konania predstavuje 3 270,03 €), avšak s poukazom na § 150 OSP priznal žalovaným iba 1/2 im prislúchajúcej náhrady, keď

zohľadnil dôvody osobitného zreteľa na strane žalobkyne – nepriaznivú sociálnu situáciu, berúc do úvahy aj skutočnosť, že žalobkyňa spor sama vyvolala, viackrát zapríčinila odročenie pojednávania, čím spôsobila predĺženie konania a nárast trov na strane žalovaných.

Krajský súd na odvolanie všetkých účastníkov uznesením sp. zn. 9 Co 296/2011 z 29. septembra 2011 zmenil uznesenie okresného súdu o trovách konania tak, že náhradu trov prvostupňového konania žalovaným nepriznal a žiadnemu z účastníkov nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, pokiaľ pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa z hľadiska § 150 OSP dospel k záveru, že na strane žalobkyne vzhľadom na jej sociálne a zdravotné pomery je daný dôvod v danom zákonom ustanovení uvedený. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa však pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval aj pomery na strane žalovaných z hľadiska toho, či nepriznanie trov (aj čiastočné) môže mať dopad na osobné, prípadne majetkové pomery oboch žalovaných. Pri tomto posudzovaní zohľadnil, že žalovaný je právnickou osobou, ktorého spočiatku zastupovala [REDAKOVANÉ] a až neskôr sa nechal zastupovať advokátkou [REDAKOVANÉ], ktorá reálne žiadne úkony nevykonávala a preniesla zastupovanie na Advokátsku kanceláriu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorú poverila zastupovaním v konaní aj žalovaná. Pokiaľ ide o žalovanú, poukázal na to, že vykonáva povolanie advokáta a že je neúčelné, aby ju v konaní „zastupovala vlastná advokátska kancelária a za zastupovanie si účtovala trovy v zmysle jednotlivých úkonov, ktoré v niektorých prípadoch vykonávala sama“. Vzhľadom na uvedené bol odvolací súd tohto názoru, že je daný dôvod v zmysle § 150 OSP nepriznať žalovaným žiadnu náhradu trov konania, pričom takýmto spôsobom nebude zasiahnuté do ich majetkových práv. Výrok o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP, keď žalobkyňa si náhradu trov neuplatnila a žalovaní neboli v odvolacom konaní úspešní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky podaného z podnetu žalovaných uznesením sp. zn. 3 MCdo 30/2012 zo 17. októbra 2003 zrušil uznesenie krajského súdu o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd

v dôvodoch svojho uznesenia uviedol: „V danom prípade odvolací súd pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania dospel k zhodnému názoru ako súd prvého stupňa, že sú dané dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p.; rozdiel bol len v názore v rozsahu priznania, resp. nepriznania náhrady trov konania procesne úspešným žalovaným 1/ a 2/. Podstata odvolacím súdom zohľadnených dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p. mala spočívať v nepriaznivej sociálnej a zdravotnej situácii žalobkyne a na strane žalovaných akcentoval to, že na ich strane išlo o neúčelné vynaložené trovy, nakoľko žalovaný 1/ ako právnická osoba sa nechal zastupovať advokátkou, ktorá následne substitučne splnomocnila zastupovaním v konaní zástupcu žalovanej 2/ a žalovaná 2/ hoci vykonáva sama advokátsku činnosť sa nechala navyiac zastupovať advokátskou kanceláriou, ktorej je jedným zo spoločníkom a konateľov. Zohľadnenie vyššie uvedených dôvodov vo vzťahu k žalovaným z hľadiska posúdenia účelnosti nimi vynaložených trov dovolací súd nepovažuje za správne... Podľa názoru najvyššieho súdu nemožno považovať za správny a zákonu zodpovedajúci postup odvolacieho súdu, keď pri posudzovaní dôvodov pre aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania, zohľadnil na strane žalovaných také okolnosti, ktorými im uprel právo vyplývajúce z § 24 O. s. p. a vyhodnotil udelenie plnomocenstva žalovaným 1/ na zastupovanie v konaní advokátovi a ním následné substitučné plnomocenstvo na zastupovanie pre advokátsku kanceláriu, ako i zastupovanie žalovanej 2/, ktorá vykonáva advokátsku činnosť, advokátskou kanceláriou, a s tým súvisiace náklady za neúčelné vynaložené. V tomto smere treba prisvedčiť generálnemu prokurátorovi, že konanie žalovaného 1/, aj keď je právnickou osobou, keď sa dal v konaní zastupovať advokátom a úkony advokáta v súvislosti so substitučným splnomocnením Advokátskej kancelárie [REDACTED], [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED], sú plne súladné s § 24 a § 25 ods. 3 O. s. p., ako i že konanie žalovanej 2/, ktorá splnomocnila na jej zastupovanie v konaní Advokátsku kanceláriu [REDACTED], [REDACTED], so sídlom v [REDACTED], a to aj napriek tomu, že je sama advokátkou a že je jednou zo spoločníkov a konateľov menovanej advokátskej kancelárie, je úplne súladné s § 24 O. s. p. a neprieči sa ani zákonu č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov, a že tieto skutočnosti nemôžu byť zohľadnené

v neprospech žalovaných z hľadiska § 150 ods. 1 O. s. p. nakoľko konanie žalovaných 1/ a 2/ dať sa v konaní zastupovať advokátom je legitímne.“

Proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 30/2012 zo 17. októbra 2003 podala sťažovateľka sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietala porušenie čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol uznesením č. k. I. ÚS 10/2014-8 z 22. januára 2014 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti v podstate s odôvodnením, že toto rozhodnutie je rozhodnutím zrušujúcim, a teda konečné rozhodnutie o náhrade trov dosiaľ nebolo vydané.

Krajský súd vo veci rozhodol o náhrade trov konania znova uznesením č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 a uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 20/2005-369 z 8. júna 2011 zmenil tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalovaným spolu 1 502,37 € a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal. Súčasne zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci jej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 30/2012 zo 17. októbra 2003. Uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 14 C 20/2005-369 z 8. júna 2011 nadobudlo právoplatnosť 6. októbra 2014.

Sťažovateľka sťažnosť ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 odôvodnila tým, že nesúhlasí s právnym posúdením veci krajským súdom. Sťažovateľka poukázala najmä na to, že náhrada trov konania spočívajúca v trovách právneho zastúpenia nemala byť priznaná za tie úkony, ktoré žalovaná sama vyhotovila a podpísala, pretože sa tým popiera podstata právnej služby advokátom, nejde o výkon advokácie a nejde ani o trovy vynaložené účelne. Ďalej sťažovateľka uviedla, že na nehnuteľnosti mala postavenú drevenomurovanú garáž, v ktorej uskladňovala veci, na nehnuteľnosti sušila bielizeň a na nehnuteľnosť viedli schody z jej balkónu; inak než cez bytový dom nebola nehnuteľnosť prístupná. Stavbu garáže treba považovať za príslušenstvo jej bytu a aj nehnuteľnosť slúžiacu jej bytovým potrebám. Keďže nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu, slúži na bývanie a sú splnené aj ostatné podmienky pre aplikáciu § 11

ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „advokátska tarifa“), malo byť aplikované toto ustanovenie. S touto argumentáciou sťažovateľky sa krajský súd dostatočne nevysporiadal. Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu za nepreskúmateľné aj preto, že z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, ktoré z trov v bodoch 1 – 12 boli priznané, v bodoch 2 – 12 nie sú uvedené príslušné zákonné ustanovenia, odôvodnenie neobsahuje výpočet jedného úkonu právnej služby, t. j. z akej hodnoty sporu súdy vychádzali, a nie je zrejmé ani to, či a ako bola krátená odmena advokáta za zastupovanie dvoch účastníkov konania v závislosti od zmeny právnej úpravy v § 13 ods. 2 advokátskej tarify.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky na porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 je jej tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení tohto rozhodnutia krajským súdom a nesprávnom právnom posúdení veci.

Krajský súd odôvodnil uznesenie č. k. 9 Co 637/2013-510 zo 17. júla 2014 takto:

„Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu, ako aj preskúmaním spisového materiálu zistil, že závery prvostupňového súdu ohľadom aplikácie ust. § 150 O. s. p. sú správne. Na základe toho rozhodol uznesením sp. zn. 9Co/296/2011 zo dňa 29. 9. 2011 tak, že odporcom v rade 1/, 2/ trovy konania nepriznal žiadne. Okrem dôvodov, ktoré uviedol prvostupňový súd (sociálna situácia navrhovateľky, zlý zdravotný stav), poukázal aj na skutočnosť, že odporcu v rade 1/ pôvodne v konaní zastupovala [REDAKOVANÉ] (pracovníčka), neskôr v konaní tento účastník poveril zastupovaním advokáta [REDAKOVANÉ], ktorá v ten istý deň 15. 1. 2009 poverila substitučným zastupovaním Advokátsku kanceláriu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ]. Tiež poukázal na skutočnosť, že odporca v rade 2/ ([REDAKOVANÉ]) splnomocnila na zastupovanie advokátsku kanceláriu, v ktorej je spoločníčkou a konateľkou. Odporkyňa v rade 2/ vykonáva povolanie advokáta a je na pováženie, či v konaní bolo účelné, aby ju zastupovala vlastná advokátska kancelária a za zastupovanie si účtovala trovy v zmysle jednotlivých úkonov, ktoré v niektorých prípadoch vykonávala sama odporkyňa v rade 2/. Tieto skutočnosti, tiež považoval odvolací súd za dôvody hodné osobitného zreteľa a na rozdiel od záverov prvostupňového súdu s poukazom na ust. § 150 ods. 1 O. s. p. nepriznal odporcom žiadnu náhradu trov konania. Mal za to, že takýmto spôsobom nebude vážne zasiahnuté do majetkových práv odporcu v rade 1/, prípadne odporkyne v rade 2/.

Uznesenie odvolacieho súdu bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3M Cdo 30/2012 zo dňa 17. 10. 2013 zrušené a vec vrátená odvolaciemu súdu

na ďalšie konanie. V tomto uznesení vyslovil najvyšší súd názor, že nemožno považovať za správny a zákonu zodpovedajúci postup odvolacieho súdu, keď pri posudzovaní dôvodov pre aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnil na strane odporcov také okolnosti, ktorými im uprel právo vyplývajúce z § 24 O. s. p. a vyhodnotil udelenie plnomocenstva odporcom v rade 1/ na zastupovanie v konaní advokátovi a ním následné substitučné plnomocenstvo na zastupovanie pre advokátsku kanceláriu, ako i zastupovanie odporkyne v rade 2/, ktorá vykonáva advokátsku činnosť advokátskou kanceláriou a s tým súvisiace náklady za neúčelne vynaložené. V tejto súvislosti uviedol, že konanie odporcu v rade 1/, aj keď je právnickou osobou, keď sa dal v konaní zastupovať advokátom a úkony advokáta v súvislosti so substitučným splnomocnením advokátskej kancelárie sú plne súladné s § 24 a § 25 ods. 3 O. s. p., ako i že konanie odporkyne v rade 2/, ktorá splnomocnila na jej zastupovanie v konaní Advokátsku kanceláriu [REDACTED], a to aj napriek tomu, že je sama advokátkou a že je jednou zo spoločníkov a konateľov menovanej advokátskej kancelárie, je úplne súladné s § 24 O. s. p. a neprieči sa ani zákonu č. 586/2003 Z. z. o advokácii a že tieto skutočnosti nemôžu byť zohľadnené v neprospech odporcov z hľadiska § 150 ods. 1 O. s. p., nakoľko konanie odporcov v rade 1/, 2/ dať sa v konaní zastupovať advokátom je legitímne.

Odvolací súd viazaný právnym názorom vysloveným v tejto veci najvyšším súdom opätovne rozhodoval o odvolaní účastníkov konania a o trovách rozhodol tak, že ust. § 150 ods. 1 O. s. p. aplikoval len vo vzťahu k sociálnym a majetkovým pomerom navrhovateľky. V tomto sa potom zhodol so závermi prvostupňového súdu, ktorý pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia posudzoval aj ďalšie skutočnosti súvisiace s konaním, keď síce sociálna situácia umožňuje aplikovať ust. § 150 ods. 1 O. s. p., avšak voči odporcom by nebolo spravodlivé nepriznať im aspoň časť náhrady trov konania, nakoľko súd posudzoval aj priebeh konania, poukázal na to, že viackrát konanie bolo odročené z dôvodov na strane navrhovateľky, čím došlo k jeho predĺženiu, a tým aj zvyšovaniu trov na druhej strane sporu. V tomto prípade aj odvolací súd sa potom stotožnil so závermi prvostupňového súdu a priznal odporcom v rade 1/, 2/ náhradu trov konania vo výške 1/2 s prihliadnutím na aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O. s. p.

Prvostupňový súd v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. priznal náhradu trov pozostávajúcich:

1.) za úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 7. 7, 2006 v sume 7 650,-Sk, t.j. 253,93 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky a režijný paušál podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky v sume 5,44 eur, spolu 259,37 eur,

2.) za úkon právnej služby vyjadrenie odporkyne v rade 2/ k odvolaniu navrhovateľky proti uzneseniu č. k. 14C/20/2005-26 zo dňa 15. 5. 2006 v sume 126,97 eur a režijný paušál 5,44 eur, spolu 132,41 eur,

3.) za úkon právnej služby vyjadrenie odporkyne v rade 2/ k odvolaniu navrhovateľky proti uzneseniu č. k. 14C/20/2005-96 zo dňa 22. 1. 2007 v sume 126,97 eur a režijný paušál 5,91 eur, spolu 132,88 eur,

4.) za úkon právnej služby vyjadrenie odporkyne v rade 2/ k návrhu vo veci samej zo dňa 13. 2. 2008 v sume 253,93 eur a režijný paušál 6,31 eur, spolu 260,24 eur.

5.) za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa. 10. 3. 2008 (pojednávanie odročené) vo výške 63,48 eur a režijný paušál 6,31 eur, spolu 69,79 eur,

6.) za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa 7. 4. 2008 (pojednávanie odročené) vo výške 63,48 eur a režijný paušál 6,31 eur, spolu 69,79 eur,

7.) za úkon právnej služby príprava a prevzatie veci odporcu v rade 1/ [REDACTED] v sume 253,94 eur + 19 % DPH v sume 48,25 eur + režijný paušál 6,95 eur, spolu 309,14 eur.

8.) za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa 4. 6. 2009 v sume 406,30 eur (zastupovanie odporcu v rade 1/ podľa substitučnej plnej moci a odporkyne v rade 2/), režijný paušál 6,95 eur + 19 % DPH v sume 78,52 eur, spolu 491,77 eur,

9.) za úkon právnej služby odvolanie proti rozsudku čo do trov konania zo dňa 16. 7. 2009 v sume 203,15 eur (zastupovanie dvoch odporcov – polovičný úkon) + režijný paušál 6,95 eur a 19 % DPH v sume 39,92 eur, spolu 250,02 eur,

10.) za úkon právnej služby vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľky proti rozsudku zo dňa 16. 7. 2009 vo výške 406,30 eur + režijný paušál 6,95 eur a 19 % DPH vo výške 78,52 eur, spolu 491,77 eur,

11.) za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa 24. 6. 2010 vo výške 406,30 eur a režijný paušál 7,21 eur + 19 % DPH v sume 78,57 eur, spolu 492,08 eur,

12.) za úkon právnej služby vyjadrenie odporkyne v rade 2/ k odvolaniu navrhovateľky proti rozsudku zo dňa 30. 7. 2010 vo výške 253,94 eur a režijný paušál 7,21 eur + 19 % DPH v sume 49,62 eur, spolu 310,77 eur.

Prvostupňový súd nepriznal zástupcovi odporkyne v rade 2/ náhradu hotových výdavkov za fotokópie listín robených zo spisu pri nahliadnutí dňa 27. 6. 2006, dňa 19. 1. 2007 a dňa 22. 7. 2007 spolu v sume 1,59 eur (48,- Sk), nakoľko tieto náklady nemožno prenášať na druhú stranu sporu, keďže boli vyhotovené výlučne pre právnu zástupkyňu odporkyne v rade 2/ pre jej potrebu. Taktiež nepriznal náhradu hotových výdavkov za kolkové známky - správny poplatok katastru nehnuteľností s tým, že nebolo preukázané ich skutočné vynaloženie. Z takto priznaných trov právneho zastúpenia vzhľadom k už vyššie uvedenej aplikácii ust. § 150 ods. 1 O. s. p. priznal náhradu trov odporcom v rade 1/, 2/ vo výške 1 635,02 eur. Odvolací súd s prihliadnutím na dôvody odvolania vznesené účastníkmi konania za dôvodnú považoval len argumentáciu navrhovateľky, týkajúcu sa priznania náhrady trov konania za úkony uvedené pod bodmi 2 a 3 uznesenia prvostupňového súdu. t. j. vyjadrenie odporkyne v rade 2/ k odvolaniu navrhovateľky proti uzneseniu o (ne) vydaní predbežného opatrenia zo dňa 15. 5. 2006 a 22. 1. 2007. Odvolací súd uznesením sp. zn. 5Co/152/2007 zo dňa 27. 9. 2007 rozhodol v tejto súvislosti (konanie o predbežnom opatrení) tak, že odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia uviedol, že o trovách konania rozhodoval s poukazom na ust. § 142 ods. 1 v nadväznosti na § 224 ods. 1 O. s. p., keď odporkyni vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, pričom tieto si aj uplatnila, avšak v zákonnej lehote ich nevyčíslila. Nakoľko odvolací súd z obsahu spisu nemal preukázaný vznik iných trov, než trov právneho zastúpenia, ktorých výška v zákonnej lehote vyčíslená nebola, odporkyni právo na náhradu nepriznal. Odvolací súd tak o trovách súvisiacich s odvolacím konaním o predbežnom opatrení rozhodol (tak že ich nepriznal), a preto nemohol prvostupňový súd o týchto trovách opakovane rozhodnúť a tieto dodatočne priznať. V ostatnom odvolací súd nepovažoval námietky vznesené v odvolaní či už navrhovateľky alebo odporcov za dôvodné. Pokiaľ navrhovateľka žiadala vyčíslovať

jednotlivé základné sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby ako 1/13 výpočtového základu, s týmto sa odvolací súd nestotožnil, nakoľko nehnuteľnosť (záhrada), ku ktorej malo byť určené vlastnícke právo, neslúži na bývanie alebo také aktivity, ktorými by napĺňala fyzická osoba bytové potreby. Ak v odvolaní navrhovateľka poukazovala na nesprávne priznaný právny úkon zo dňa 16. 7. 2009 s poukazom na ust. § 14 ods. 2, písm. c/ vyhlášky (v znení platnom v čase vzniku úkonu), priznaná bola polovica odmeny (nejednalo sa o odvolanie vo veci samej), v čom je zohľadnené, že odvolanie smerovalo voči trovám (priznaný len polovičný úkon). Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením navrhovateľky, že späťvzatie voči odporcovi v rade 1/ bolo oznámené súdu pred začatím pojednávania dňa 24. 6. 2010, a preto následne zástupca odporcu v rade 1/ si za zastupovanie tohto klienta nemohol účtovať trovy, pričom však súd o späťvzatie rozhodol výrokom až pri vyhlásení samotného rozsudku (29. 6. 2010). Odporca v rade 1/ bol účastníkom konania až do právoplatnosti výroku o zastavení konania voči tomuto účastníkovi. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdeniami zástupcu odporcov v rade 1/, 2/ v odvolaní, keď za nesprávne v uznesení prvostupňového súdu videl to, že mu nebola priznaná náhrada hotových výdavkov za fotokópie listín vo výške 1,59 eur. O fotokópie požiadal právny zástupca, súd mu vyhovel, pričom odvolací súd tieto výdavky nepovažoval za účelné trovy konania. Pokiaľ tvrdí zástupca odporcov, že sa jednalo o listiny, ktoré mala doložiť do spisu navrhovateľka spolu s návrhom, nič mu nebránilo požiadať súd o zaslanie týchto listín. Tiež sa súd nestotožnil s tvrdením odvolateľa ohľadom nepriznania hotových výdavkov za kolkové známky, ktoré uplatnil vo výške 6,64 eur (200,- Sk). V odvolaní síce doložil potvrdenie o zaplatení 200,- Sk v hotovosti na pošte za kolkové známky, avšak potvrdenie je zo dňa 5. 3. 1997, pričom dátum vyhotovenia výpisov z katastra nehnuteľností je zo dňa 7. 7. 2006, resp. 9. 5. 2006. Z uvedeného tak odvolací súd nemal preukázané, že predložený doklad z roku 1997 potvrdzuje použitie týchto kolkov pre kataster nehnuteľností v roku 2006.

Ako už vyššie uviedol odvolací súd, aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O. s. p. prvostupňovým súdom považoval za správnu. Prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania (v tomto prípade odporcom v rade 1/, 2/ s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. resp. § 146 ods. 2 O. s. p.), avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody zvláštného zreteľa, pre ktoré náhradu trov

celkom alebo sčasti neprizná. Tieto môžu spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ako i v okolnostiach na strane účastníkov konania. V sporovom konaní, ako je tomu aj v tomto prípade, sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa, že na strane navrhovateľky, vzhľadom na jej sociálne pomery, zdravotný stav, je takýto dôvod, s takýmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd s tým, že pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadať nielen k majetkovým, sociálnym, osobným pomerom všetkých účastníkov, ale je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery účastníka, ktorému by mali byť priznané. Už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že tiež prihliadal na sociálne pomery a zdravotný stav navrhovateľky. Prvostupňový súd sa správne vysporiadal s doloženými listinnými dôkazmi (lekárske správy o zdravotnom stave navrhovateľky, rozhodnutie Centra právnej pomoci o bezplatnom zastupovaní navrhovateľky, listy vlastníctva dokumentujúce majetok navrhovateľky) a pokiaľ aj uvádzajú odporcovia v rade 1/, 2/, že navrhovateľka je spoluvlastníčkou nehnuteľností vo viacerých katastrálnych územiach (oblasť Oravy), navrhovateľka poukázala, že výška nájomného predstavuje 3,19 eur za ha ročne, pričom sa jedná o poľnohospodársku pôdu a lúky prevažne v prenájme Roľníckeho družstva Krásna Hôrka. Spoluvlastníctvo týchto nehnuteľností tak nepredstavuje majetok, ktorý by zásadným spôsobom ovplyvnil jej sociálne postavenie. Pokiaľ argumentovala zlým zdravotným stavom, samotní odporcovia vo vyjadrení uviedli, že v súčasnej dobe by navrhovateľka mala byť poberateľkou invalidného dôchodku. To len potvrdzuje existenciu zdravotných problémov navrhovateľky. Aj odvolací súd sa tak stotožnil s aplikáciou ust. § 150 ods. 1 O. s. p. z dôvodov zdravotného stavu a sociálneho postavenia navrhovateľky, pričom však do úvahy bral aj skutočnosti uvedené prvostupňovým súdom, týkajúce sa priebehu pojednávania, keď viaceré odročenia pojednávania a s tým súvisiace navyšovanie trov zapríčinila navrhovateľka. Prvostupňový súd považoval preto za právne správne, aj spravodlivé, priznať odporcom ako úspešným v odvolacom konaní náhradu trov len vo výške 1/2 z toho dôvodu, že druhú polovicu nepriznal vzhľadom na aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O. s. p. Priznané trovy tak predstavujú

1 502,37 eur. Zmena oproti trovám priznaným prvostupňovým súdom (vo výške 1 635,02 eur) predstavuje nepriznanie dvoch úkonov (uvedených pod bodom 2, 3 prvostupňového uznesenia v odôvodnení) vo výške 132,41 eur a 132,88 eur ako trovy súvisiace s konaním o predbežnom opatrení. O týchto trovách už rozhodol odvolací súd predchádzajúcim uznesením.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., pričom vychádzal z toho, že odporcovia v odvolaní úspešní neboli, navrhovateľka bola úspešná čiastočne, avšak jedná sa len o úspech nepatrný, v ostatnej časti bola prevažne neúspešná, žiadnemu z účastníkov potom odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

O trovách dovolacieho konania rozhodol súd v zmysle § 243d O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 150 ods. 1 O. s. p.. V tomto prípade odporcovia dali podnet na podanie mimoriadneho dovolania, následkom čoho bolo rozhodnutie najvyššieho súdu o zrušení napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, čo možno považovať za úspech odporcov, avšak ako už vyššie súd uviedol, v tomto prípade aplikoval ust. § 150 ods. 1 O. s. p., pričom za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval zdravotný stav a sociálne postavenie navrhovateľky, ako aj skutočnosť, že nepriznanie trov odporcom (uplatňovaná suma 51,99 eur) nebude pre nich výraznou ujmom vtákom rozsahu, aby to mohlo narušiť ich finančné zabezpečenie (o priznaní čiastočnej náhrady trov v tomto prípade súd neuvažoval, nakoľko na dovolacie konanie a jeho priebeh navrhovateľka vplyv nemala).

Dňa 19. 12. 2013 navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd prerušil konanie v časti o trovách. Návrh zdôvodnila tým, že podala ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR 3 M Cdo 30/2012. Odvolací súd takýto návrh nepovažoval za dôvodný a s poukazom na ust. § 109 ods. 2, písm. c/ O. s. p. návrh zamietol, nakoľko nie je preukázaná súvislosť medzi rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie odvolacieho súdu a konaním o porušení práv navrhovateľky. Nevidel dôvod, aby odvolacie konanie, v ktorom sa rieši náhrada trov, bolo prerušené.“

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľky neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, akým spôsobom výšku odmeny advokáta ustálil. Vysvetlil, za ktoré úkony odmenu advokáta priznal a v akej výške a za ktoré ju nepriznal (v bodoch 2 a 3 uznesenia okresného súdu). Rozhodnutie krajského súdu a jeho dôvody je potrebné posudzovať v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu č. k. 14 C 20/2005-369 z 8. júna 2011, ktoré bolo krajským súdom preskúmané. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu spĺňa požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že ide o jeden z možných výkladov uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Iba to, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že uznesením krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že rozhodnutím krajského súdu malo dôjsť aj k porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy, tu je jej sťažnosť zjavne neopodstatnená z dôvodu, že chýba akákoľvek príčinná súvislosť medzi postupom krajského súdu a týmto základným právom. Ak ďalej sťažovateľka žiada vysloviť samostatne porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd pripomína, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy preskúmava iba tvrdené porušenie základných práv. Existencia základného princípu obsiahnutého v čl. 2 ods. 2 ústavy sa premieta do tohto preskúmavania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2015